

FORHANDLINGER

I

VIDENSKABS-SELSKABET

I CHRISTIANIA

AAR 1865.

MED 3 LITHOGRAPHEREDE PLADER.

Christiania 1866.

Trykt i Brøgger & Christie's Bogtrykkeri.

I Commission hos Jac. Dybwad.

L Soc 3337.5

Harvard College Library
Von Maurer Collection
Gift of A. C. College
Jan. 12, 1954

Indhold.

Foredrag og Meddelelser af videnskabeligt Indhold,

a. meddeelte fuldstændig eller i Udtog:

	Side
Oversigt af Norges marine Ostracoder, af G. O. Sars	1—130
Om Hesteoffer, af Holmboe	131—140
Kritiske Studier over Schelling med specielt Hensyn til Forholdet mellem Schellingianismen og Hegelianismen, af Lyng	140—195
Om arktiske Dyreformer i Christianiafjorden, af M. Sars	196—200
Om Helleristninger, af Holmboe	201—219
Undersøgelser over den kemiske Affinitet, af Guldberg	220 og 249
Om Thorjordens Forekomst i Mineralier fra Hiterø, af Waage	220
Om Forholdet mellem det ældre skandinaviske og indiske Vægtsystem, af Holmboe	221—223
Om en ægyptisk Tetradrachme, af Aubert	223—224
Om ægyptiske Oldsager i Universitetets ethnographiske Museum, af Lieblein	224—236
Om Vintertorskens Forplantning og Udvikling, af G. O. Sars	237—249
Om Eeds-Ringe, af Holmboe	249—258
Carcinologiske Bidrag til den skandinaviske Fauna, af Esmark	259—260
Bemærkning hertil, af M. Sars	260
Om en daglig og aarlig periodisk Forandring i den magnetiske Krafts Ret- ning og Styrke, af Hansteen	260—266
Beskrivelse af en ved Lofoten indbjærget Rørhval, af G. O. Sars (Pl. 1—3)	266—295
Om Forholdet mellem Tilregnelighed og Sindssygdum, af Faye	295—312
Discussion af Fayes Foredrag	312—314
Carcinologiske og malacologiske Iagttagelser, af M. Sars	314
Bemærkning hertil, af Esmark	314—315
Svar til Esmarks Bemærkning, af M. Sars	315—316
Bemærkninger angaaende 2 smaa Myntfund, af Holmboe	316—318

b. Uden heri meddeelt Udvikling af Indholdet.

Om den svenske og norske Straffelov, af Motzfeldt	1 og 131
Om et Apparat til paa Valtzen af en Kymograph at sætte Mærke ved Svingning af en Pendel, af C. Boeck	130
Ichthyologiske Bemærkninger, af Esmark	195
Om en ny Methode til kvantitativt at bestemme smaa Mængder af Am- moniak, af Waage	201
Om tre Symboler, af Caspari	219
Om den generelle Hygiène, af Faye	220
Om Fichtes „omdannede System,“ af Monrad	223
Bemærkninger over Begreberne „Individ og Individualitet, af C. Boeck	249

IV

	Side
Om to Katechismer fra Carl den Stores Tid, af Caspari	259
Om to ved Norges Kyster forekommende Former af Rhyncoceti, af A. Boeck	266
Om en Bekjendelse af Erkebiskop Johannes af Jerusalem, af Caspari	318
Bemærkninger hertil, af Monrad	318

Blandede Meddelelser.

Om Selskabets Virksomhed i det forløbne Aar 1864	220
Valg paa Selskabets Embedsmænd	318
Optagelse af nye Medlemmer	318
Gaver til Selskabets Bibliothek i Aaret 1865	318—319
Selskabets Medlemmer ved Udgangen af Aaret 1865	318—319

Hr. Caspari omtalte to Katechismer fra Carl den Stores Tid.

Den 27de October. Møde i den mathematisk-naturvidenskabelige Classe.

Hr. Esmark meddelte følgende carcinologiske Bidrag til den skandinaviske Fauna.

Allerede for længere Tid tilbage indsendte Hr. Kjøbmand E. Mosling i Namsos et tørret og i en Traad ophængt Exemplar af en Krustace, som jeg ved nærmere Undersøgelse fandt at henhøre til en for den skandinaviske Fauna ny Slægt, og som tillige var en for Videnskaben aldeles ny Art. Da det indsendte Individ var i høi Grad mishandlet og jeg tillige nærede Tvivl om dets Forekomst ved Kysten af Norge, saa anmodede jeg Hr. Mosling om at sende mig, forsaavidt muligt, et eller flere fuldstændigere Exemplarer, samt meddele mig nærmere Underretning om dets Forekomst. Ifølge denne Anmodning meddelte han mig, at det indsendte Exemplar var bleven fanget i Høsten 1860, hængende i et Sildegarn, som var udsat i Bjørumsfjorden omtrent $\frac{1}{4}$ Miil fra Namsos. Dets sjeldne Størrelse og smukke røde Farve havde vakt hans Opmærksomhed og bevæget ham til at opbevare det. Han troer tillige, at han allerede 3 Aar tidligere har fundet 5 à 6 Exemplarer af samme Størrelse og Udseende, som det Indsendte, i den aabnede Mave af en Skate (*Raja batis*), samt at ogsaa andre vil have seet Lignende der i Eggen. Den synes saaledes ikke engang at være meget sjelden dersteds. Da jeg dog senere ikke har erholdt noget fuldstændigere Exemplar, saa vil jeg ikke længere opsætte med at meddele dets Artsmærke og derved gjøre andre Zoologer opmærksom paa denne Art.

Pasiphæa multidentata n. sp. cephalo-thorace compresso, supra carinato, carina antice parum adscendente in fine truncata vel sub-emarginata; articulo tertio pedum primiparis dentibus acutis undecim, secundiparis viginti quatuor armato; postabdominis articulo ultimo, sive lobo medio candæ, supra per totam longitudinem profunde canaliculato, apiceque bifurcato. Long. 80^{mm}.

I videnskabelige Meddelelser i den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn 1858 og senere 1860 har Hr. Dr. Lütken givet en Fortegnelse over de nordiske, saavel grønlandske som norske, Arter af Slægten *Æga*, hvortil han med Gruud ogsaa henfører de af andre Forfattere under Slægten *Rocinella* indbefattede Arter. Denne hans Fortegnelse, specielt med Hensyn til de norske Arter, kan jeg nu forøge med tvende følgende.

1. *Æga arctica* Ltk. Af denne, som tidligere kun har været funden i Grønland, har Museet erholdt eet eneste Exemplar fra Finmarken.

2. *Æga monophthalma* Johnston. Denne er meget forskjellig baade fra *Æ. psora* og *Æ. Stroemii* i flere Dele, blandt andet derved, at dens Legeme er langt mindre convext; de øvre Følehorns første Led ere meget bredere og støde ikke sammen, da Panden skyder sig kileformig ind mellem dem; Øinene støde sammen fortil, ere meget langstrakt ovale og strække sig halvt ind til Midten af den følgende Kroppring; Bagkroppens Ringes bagre Kant smaa-taggede; Haleskjoldet temmelig dybt indtrykt, grovpunkteret og paa Midten en langsgaaende tydelig begrændset Kjol, som rager frem i Enden af Skjoldet som en Spidse.

Af denne Art har Museet 2de Explr., hvoraf det ene fandtes i Prof. Sars's Samling under Navn af *Æga tridens* og er funden paa *Molva vulgaris* ved Solsvig; det andet har jeg faaet fra Christianiafjorden med Angivelse at den er funden paa en Art *Sqvalus*.

Hr. Sars bemærkede i Anledning af dette Foredrag, at han i Christianiafjorden havde fundet en Art *Pasiphaë*, som han havde kaldet *P. norvegica*. Om denne var identisk med eller forskjellig fra *Esmarks P. multidentata*, kunde han ikke afgjøre uden efter en nøiagtig Sammenligning.

Hr. Hansteen holdt følgende Foredrag: *En daglig og aarlig periodisk Forandring i den magnetiske Krafts Retning og Styrke.*